

VALSTS AIZSARDZĪBAS KONCEPCIJA

Rīga 2023

SATURS

Ievads	3
1. DROŠĪBAS VIDES RAKSTUROJUMS.....	4
Globālie procesi.....	4
Krievijas radītie draudi	4
Apdraudējuma scenāriji.....	5
2. AIZSARDZĪBAS STRATĒGISKIE MĒRĶI UN PAMATPRINCIPI	6
3. NOTURĪBA, RĪCĪBSPĒJA, GRIBA.....	8
Individuālā iesaiste	8
Nevalstisko organizāciju un baznīcas iesaiste.....	9
Privātā sektora iesaiste	9
Pašvaldību iesaiste.....	10
Valsts pārvaldes iestāžu iesaiste.....	10
Informācijas telpas aizsardzība	10
Kiberdrošība un kiberaizsardzība.....	11
Aizsardzības industrijas noturība un attīstība.....	11
4. ATTURĒŠANA UN AIZSARDZĪBA.....	12
Nacionālie uzdevumi un NBS attīstība	12
NATO kolektīvā aizsardzība	13
Stratēģiskās partnerības	14
Ieguldījums starptautiskajā drošībā	15
5. VALSTS AIZSARDZĪBAS RESURSI	17
Finanšu resursi.....	17
Personāla resursi.....	17
Infrastruktūra	17
Noslēguma uzdevumi.....	19

IEVADS

1. Valsts aizsardzības koncepcija ir uz Militāro draudu analīzes pamata sagatavots dokuments, kurā noteikti valsts militārās aizsardzības stratēģiskie pamatprincipi, prioritātes un pasākumi miera, valsts apdraudējuma un kara laikā.
2. Valsts aizsardzības koncepcija tiek izstrādāta saskaņā ar Nacionālās drošības likuma 29. pantu, un tās pamatā ir Militāro draudu analīze. Koncepcijas izstrādē vērā tiek ņemtas aktuālās ģeopolitiskās tendences, Latvijas ārpolitikas un drošības politikas intereses un saistības Ziemeļatlantijas līguma organizācijā (turpmāk – NATO), Eiropas Savienībā (turpmāk – ES), kā arī citās starptautiskajās organizācijās un sadarbības formātos.
3. Atbilstoši Valsts aizsardzības koncepcijai tiek īstenota valsts aizsardzības politika, plānoti valsts aizsardzības politiskie un operacionālie pasākumi un tiem nepieciešamie resursi. Valsts aizsardzības koncepcija ir pamats Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk – NBS) attīstībai, kā arī valsts varas un pārvaldes institūciju, pašvaldību, fizisko un juridisko personu rīcībai miera, valsts apdraudējuma un kara laikā.
4. Valsts aizsardzības koncepcija izstrādāta laikā, kad Krievija izvērsis pilna mēroga karu Ukrainā.
5. Valsts aizsardzības koncepcijā nodrošināta iepriekšējās koncepcijas pārmantojamība.

1. DROŠĪBAS VIDES RAKSTUROJUMS

Globālie procesi

6. Starptautiskajās attiecībās pieaug militārās un spēka politikas nozīme. Izmantojot plašu hibrīdo, kiberdraudu, konvencionālo un kodoldraudu spektru, autoritāras valstis apdraud starptautisko drošību un rietumvalstu demokrātiskās vērtības. Autoritāras valstis neievēro vispārpieņemtus starptautisko tiesību principus un normas, īstenojot agresīvu un necaurškatāmu politiku. Stratēģiskie sāncenši tieši un ar starpnieku palīdzību pastāvīgi testē rietumvalstu noturību un vienotību.
7. Krievijas pilna mēroga karš Ukrainā ir fundamentāli mainījis Eiropas drošības vidi. Izmaiņas saglabāsies ilgtermiņā, un kara iznākums noteiks turpmāko Eiropas drošības arhitektūru. Izvērsot šo karu, Krievija kārtējo reizi ir apliecinājusi gatavību izmantot militāru spēku savu ģeopolitisko mērķu sasniegšanai.
8. Terorisms visās tā formās un izpausmēs ir uzskatāms par vistiešāko asimetrisko draudu starptautiskajam mieram un labklājībai. Lai arī Latvijā terorisma draudu līmenis saglabājas zems, ir jāņem vērā riski, kas var rasties dažādu globālo procesu ietekmē.
9. Arvien nozīmīgākus izaicinājumus starptautiskajai drošībai radīs Ķīnas pieaugošās globālās ambīcijas. Ķīna intensīvi izmanto dažādus politiskos un ekonomiskos līdzekļus, konfrontējošu retoriku, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un kiberuzbrukumus, lai stiprinātu globālu un reģionālu ietekmi. Ķīna cenšas iegūt kontroli pār rietumvalstu tehnoloģiskajiem un industriālajiem sektoriem, kritisko infrastruktūru un piegādes ķēdēm, apdraudot rietumvalstu rīcības brīvību.
10. Izaicinājumus NATO, tai skaitā, Latvijas drošībai rada Ķīnas stratēģiskā sāncensība ar ASV un Ķīnas un Krievijas stratēģiskās sadarbības padziļināšanās, it īpaši, militārajā jomā.

Krievijas radītie draudi

11. Krievija vēlas sadalīt pasauli ietekmes sfērās un paplašināt savu teritoriju. Lai to sasniegtu, Krievija grauj pastāvošo drošības arhitektūru, pārraksta vēsturi, kultivē propagandas vēstījumus par Krievijas vēsturiskajām zemēm, pieprasa NATO atgriezties pie 1997. gada robežām un nepaplašināties uz austrumiem, kā arī pieprasa ASV samazināt savu klātbūtni Eiropā.
12. Krievija neuzskata starptautiskos līgumus un konvencijas, kā arī vispārpieņemtus starptautisko tiesību principus un normas par sev saistošām. Krievijas brutālā karadarbība, vardarbība pret civiliedzīvotājiem un citi kara noziegumi Ukrainā skaidri apliecina, ka Krievija izmantos līdzīgu taktiku arī citos militāros konfliktos.
13. Kodolieroči ir neatņemama Krievijas agresīvās politikas sastāvdaļa, kas kalpo kā ietekmes instruments un galvenais režīma drošības un pastāvēšanas garants. Krievija turpinās draudēt ar kodolieroču izmantošanu, lai ietekmētu NATO valstu līderu lēmumu pieņemšanu.
14. Baltkrievija ir kļuvusi par Krievijas satelītvalsti un ir politiski pilnībā atkarīga no Krievijas, kalpojot kā atbalsts Krievijas ģeopolitisko interešu sasniegšanai tās rietumu stratēģiskajā virzienā. Krievijai ir brīva piekļuve Baltkrievijas teritorijai, un Krievija Baltkrievijā ir nostiprinājusi savu ilgtermiņa ietekmi un militāro klātbūtni.
15. Krievijas autoritārais režīms transformējas totalitārā sistēmā. Lai nodrošinātu savu stabilitāti un drošību, režīms ar represijām vēršas pret jebkuru opozīcijas izpausmi,

kontrolē masu medijus, ierobežo vārda un izteiksmes brīvību. Lai saglabātu Krievijas sabiedrības atbalstu režīmam, Kremļa propaganda Krievijas karu pret Ukrainu melīgi pasniedz kā “karu pret kolektīvajiem rietumiem” un “jauno Tēvijas karu”. Pārliecinošs sabiedrības vairākums Krievijā atbalsta Kremļa īstenoto politiku un uzskata, ka valsts attīstās pareizā virzienā.

16. Demokrātisku reformu potenciāls Krievijā saglabājas zems. Krievijas sabiedrībā ir vērojama vienaldzība un apātija attiecībā uz iespējam ietekmēt politiskos procesus valstī. Nav sagaidāms, ka Krievijas sabiedrība izrādīs vēlmi pēc pārmaiņām, un jebkurām izmaiņām režīma vadībā būs tikai dekoratīvs raksturs. Lai nodrošinātu valdošā režīma stabilitāti, sabiedrības kontroles līmenis Krievijā turpinās palielināties. Sabiedrības konsolidācija un atbalsts ļaus režīmam īstenot agresīvu ārpolitiku.
17. Krievija turpinās būt nedemokrātiska, naidīgi noskaņota un oportūnistiska valsts. Krievija ir galvenais ilgtermiņa eksistenciālais drauds Latvijas drošībai. Konceptijas darbības laikā Krievijas radīto draudu līmenis Latvijas drošībai nesamazināsies, un, mainoties politiskajiem un militārajiem apstākļiem, tas var pieaugt.

Apdraudējuma scenāriji

18. Īstermiņā Krievija izmantos hibrīdās karadarbības instrumentus, lai vājinātu rietumvalstis un šķeltu to vienotību. Turpināsies pret rietumvalstīm, tai skaitā, Latviju, vērsta informatīvais karš, pieaugs kiberuzbrukumu biežums un intensitāte. Rietumvalstu drošību turpinās apdraudēt sabotāžas mēģinājumi pret to kritiskās infrastruktūras objektiem. Lai pastiprinātu politisko un ekonomisko spiedienu, Krievija kā potenciālos ieročus pret rietumvalstīm izmantos enerģētiku, migrāciju un citus arvien inovatīvākus hibrīdās karadarbības līdzekļus. Pret rietumvalstīm vērsts hibrīdais apdraudējums var tikt īstenots arī no Baltkrievijas puses.
19. Draudus Latvijas drošībai var radīt Krievijas pēkšņs militārs uzbrukums, lai sagrābtu kādu teritoriju, kam varētu sekot draudi pielietot kodolieročus, cenšoties atturēt NATO papildspēku iesaisti.
20. Jebkura uzbrukuma gadījumā Krievija izmantos nospiedošu pārspēku, kuru raksturo fokuss uz masveidīgu kājnieku ofensīvu, jaunām un lētām tehnoloģijām, īpaši droniem, un artilērijas ugunsjaudu. Kvalitātes trūkumu Krievijas bruņotie spēki kompensē ar apjomīgiem resursiem, kurus tie spēj viegli aizvietot.
21. Neskatoties uz karadarbībā Ukrainā ciestajiem zaudējumiem, Krievija saglabās ievērojamu militārā spēka pārsvaru reģionā un pietiekamas militāro resursu rezerves.
22. Ja Krievija veiks uzbrukumu, Baltkrievija sniegs tai savu atbalstu, tādējādi radot papildu izaicinājumus NATO spēku reaģēšanai. Lai arī Krievijas kodolieroču potenciāla izvietošana Baltkrievijas teritorijā būtiski nemaina spēku samēru, nevar izslēgt hibrīdās karadarbības scenārijus šo ieroču sakarā.
23. Paredzams, ka pierobežā izvietoto Krievijas bruņoto spēku atkopšanās pirmskara apmēros varētu notikt jau tuvāko piecu gadu laikā. Krievija mācīsies no karā Ukrainā pieļautajām kļūdām un reformēs savus bruņotos spēkus. Šis laika posms Latvijai jāizmanto, lai maksimāli stiprinātu savas un sabiedroto atturēšanas un aizsardzības spējas.

2. AIZSARDZĪBAS STRATĒĢISKIE MĒRĶI UN PAMATPRINCIPI

24. Latvijas valsts aizsardzības pamatuzdevums ir teritorijas un visu valsts iedzīvotāju aizsardzība. Karš Ukrainā pierāda, ka pat īslaicīga teritorijas zaudēšana uzbrukuma gadījumā noved pie milzīgiem civiliedzīvotāju upuriem, civilās un kritiskās infrastruktūras iznīcības.
25. Līdz ar Latvijas teritorijas un valstiskās neatkarības aizsardzību tiek aizstāvēta demokrātija, vienota vērtību sistēma, Latvijas kultūras mantojums un dzīvesveids, kurā centrālā vieta ir rūpes par indivīda un sabiedrības kopējo labumu, kurā tiek cienīta brīvība, vienlīdzība, solidaritāte un taisnīgums un kurā attīstās un sevi pilnveido pilsoniskā sabiedrība.
26. Latvijas valsts tālākā attīstība un drošība lielā mērā ir saistīta ar kopējo sabiedrības vienotību un balstīšanos kopīgā valstiskumu veidojošā vērtību sistēmā, kuras centrā ir Latvija kā neatkarīga valsts, tās vēsturiskā attīstība un līdzšinējie sasniegumi, kultūra un valoda, iedzīvotāju piesaiste valstiskumam un vēlme aizstāvēt mūsu kopīgo vērtībtelpu.
27. Latvijas valsts aizsardzība un neatkarības nosargāšana ir visas sabiedrības kopīga atbildība, kas tiek īstenota no individuālā līdz valstiskajam līmenim. Kopējā atbildība tiek īstenota ar visaptverošas valsts aizsardzības modeļa palīdzību, kas ietver plašu pasākumu kopumu Latvijas atturēšanas un aizsardzības spēju stiprināšanai un sabiedrības noturības veicināšanai.
28. Atturēšanas un aizsardzības pamats ir NATO kolektīvās aizsardzības sistēma. Tās funkcionēšanai un attīstībai ir svarīga NBS militāro spēju un kaujas gatavības stiprināšana, kas ietver militāro spēju attīstību, augstu kaujas gatavību, skaitliski lielāku personālsastāvu, savietojamību un integrāciju ar NATO sabiedroto spēkiem.
29. Stratēģiskās partnerības un starptautiskā sadarbība papildina atturēšanas un aizsardzības spējas, nodrošinot papildu militāro un drošības atbalstu un sniedzot ieguldījumu esošās likumos balstītās starptautiskās kārtības saglabāšanā.
30. Attīstīta rīcības gatavības kultūra ir sabiedrības noturības un valsts izdzīvotspējas priekšnoteikums. Tā ir visas sabiedrības kopīga gatavība rīkoties krīzes un kara gadījumā, spēja turpināt nodrošināt kritisko funkciju un pakalpojumu darbību, kā arī atbalsts NBS aizsardzības operācijām.
31. Rīcības gatavības attīstīšana sākas ar katra indivīda personīgo iesaisti, iniciatīvu un atbildību. Tas nozīmē militārās izpratnes celšanu, prasmī apieties ar ieročiem, aktīvāku iesaisti valsts aizsardzībā, spēju parūpēties par sevi un līdzcilvēkiem, kā arī vēlmi iesaistīties iepriekš apzinātā un apgūtā valsts aizsardzības atbalsta formā.
32. Rīcības gatavības kultūra ir ļoti būtiska arī kolektīvā līmenī – kopienu, uzņēmumu, pašvaldību un valsts pārvaldes institūciju spējā pašorganizēties un aktīvi rīkoties krīzes un kara gadījumā. Iepriekš izstrādāti rīcības scenāriji sekmē gatavību visdažādākajiem satricinājumiem.
33. Visas valsts tautsaimniecības gatavība pārvarēt krīzes ir priekšnoteikums valsts izdzīvotspējai. Ekonomikas neatkarība un noturība nodrošina visu nozaru un jomu turpinātību un valsts drošības saglabāšanu krīzes apstākļos. Investīcijas tautsaimniecības gatavībā, ražošanas jaudās un elastībā pielāgoties sekmē Latvijas aizsardzības stiprināšanu. Ieguldījumam valsts drošībā un aizsardzībā ir arī atgriezeniska ietekme uz kopējo investīciju plūsmu Latvijas ekonomikā, sekmējot drošu vidi investoriem. Lai stiprinātu

piegāžu ķēžu noturību un attīstītu Latvijas militārās rūpniecības kapacitāti, nozīmīga loma ir Latvijas aizsardzības industrijas iesaistei materiāltehnisko līdzekļu piegādēs.

3. NOTURĪBA, RĪCĪBSPĒJA, GRIBA

34. Visas sabiedrības atbildīga attieksme pret valsti un tās drošību, valsts institūciju savstarpējā sadarbība, efektīvi publiskās un privātās partnerības mehānismi un sabiedrības pašorganizēšanās ir priekšnoteikums jebkuru krīžu pārvarēšanai.
35. Valsts drošība ir tieši atkarīga no sabiedrības kopējās atbildības par valsts nākotni un ticības Latvijas valstij un vērtībām. Mērķtiecīga kopējās vērtību izpratnes veicināšana un pilsoniskās aktivitātes un līdzatbildības stiprināšana veido pamatu nesatricināmai sabiedrības noturībai. Eksistenciālu draudu apstākļos izdzīvot spēj tāda sabiedrība, kuru vieno kopīgas vērtības un piederība valstij.
36. Krīzes vai kara apstākļos valsts pārvaldes institūcijām, pašvaldībām, privātajam sektoram un sabiedrībai kopumā būs jāturpina nodrošināt funkcijas un pakalpojumus, kas ir kritiski valsts funkcionēšanai un sabiedrības primāro vajadzību nodrošināšanai. Būtisks elements vispārējās noturības un rīcībspējas stiprināšanā ir dažāda veida mācību un vingrinājumu organizēšana un plānošana miera laikā.
37. Iedzīvotāju, kopienu, nevalstisko organizāciju (turpmāk – NVO), komersantu, pašvaldību un valsts iestāžu loma un pienākums ir veicināt sabiedrības rīcības gatavības kultūru, izturētspēju, tostarp, psiholoģisko noturību jau miera laikā.
38. Rīcības gatavības kultūra ir gan personīga, gan kolektīva atbildība ar katra indivīda, kopienas un organizācijas pienākumiem un lomu. Rīcības gatavības kultūras attīstīšanā izšķiroša ir pašiniciatīva un pašorganizēšanās.

Individuālā iesaiste

39. Ikvienam Latvijas iedzīvotājam ir jāaizstāv Latvijas Republikas Satversmē noteiktais indivīda tiesību kopums, kā arī tajā definētās valstiskās vērtības.
40. Latvijas iedzīvotāju pilsoniskā līdzdalība ir priekšnoteikums valsts aizsardzības spēju īstenošanai. Plaša iedzīvotāju un kopienu līdzdalība valsts aizsardzības mehānismos nodrošinās kopējo valsts izturību krīzes un kara laikā.
41. Katram iedzīvotājam ir jāapgūst un jāpildnveido zināšanas un prasmes, lai krīzes vai kara laikā spētu pasargāt ne tikai sevi, bet arī savu ģimeni, kopienu un valsti. Iedzīvotājs rūpējas par savu gatavību un nepieciešamo resursu nodrošināšanu patstāvīgai darbībai krīzes situācijā pirmo 72 stundu laikā bez valsts un pašvaldību atbalsta.
42. Vienlīdz svarīgi ir gan attīstīt iedzīvotāju gribu aizsargāt Latviju caur izglītojošu un audzinošu darbu izglītības iestādēs, gan nostiprināt pilsoņu saikni ar valsti un nodrošināt konkrētu militāro kompetenču apguvi, kur būtiska loma būs valsts aizsardzības dienestam.
43. Būtiska ir iedzīvotāju iesaiste valsts aizsardzībā, valsts aizsardzības dienestā, Zemessardzē un rezerves karavīru apmācībās, praktiskas sadarbības veidošanā ar NBS vienībām, pretošanās agresoram plānošanā un īstenošanā, kā arī civilās pretošanās, nepakļaušanās un nevardarbīgas pretošanās kultūras veicināšanā, pārbaudītas informācijas izplatīšanā par valsts drošību un aizsardzību.
44. Pretošanās kustības panākumi ir atkarīgi no iedzīvotāju slēpta atbalsta (piemēram, nodrošinājuma, medicīniskās aprūpes, informācijas, finanšu, sakaru, apmācības, rekrutēšanas, izlūkošanas) civilās un bruņotās pretošanās dalībniekiem, NBS un sabiedroto spēkiem.

45. Lai veicinātu iedzīvotāju gribu aizsargāt valsti, pilsoniskās audzināšanas jautājumiem jābūt izglītības sistēmas sastāvdaļai, veidojot un nostiprinot bērnos un jauniešos piederību valstij. No 2024./2025. mācību gada par daļu no obligāti apgūstamā satura vidējā izglītībā kļūs valsts aizsardzības mācība, nodrošinot izglītojamos ar minimālo prasmju kopumu rīcībai krīzes situācijās un kara laikā.
46. Papildus obligātajam izglītības saturam tiek attīstīta Jaunsardzes kustība, kuras ietvaros 8000 bērni visos Latvijas novados pamatskolas izglītības posmā pakāpeniski apgūst un attīsta līderības prasmes, kā arī stiprina patriotismu un fiziskās spējas.
47. Apgūstot valsts aizsardzības mācību un darbojoties Jaunsardzē, jaunieši iegūst pamatzināšanas valsts aizsardzībā, novērtē disciplīnas un kārtības nozīmi, attīsta pārliecību par sevi un kopumā ir daudz labāk sagatavoti valsts aizsardzības dienesta izpildei.
48. Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālā vidusskola attīsta jaunāko instruktoru sastāvu un potenciāli arī nākotnes virsniecību, tādējādi veidojot pamatus NBS virsniecības ētosam.

Nevalstisko organizāciju un baznīcas iesaiste

49. Rīcības gatavības kultūras un sabiedrības noturības veicināšanā izšķiroša loma ir NVO, kuru uzdevums ir definēt un aktīvi iesaistīties pilsoniskās līdzdalības attīstībā, sekmēt savas kopienas iesaisti un aktīvu rīcību valsts aizsardzībā, tādējādi stiprinot sabiedrības pašorganizēšanās spējas.
50. Katra NVO un reliģiskā organizācija stiprina psiholoģisko noturību, nodrošina humanitāro palīdzību, sniedz atbalstu krīzē cietušajiem, piedalās civilās aizsardzības un glābšanas pasākumos, iesaistās sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, kā arī izplata patiesu un pārbaudītu informāciju. NVO veicina kopienu iesaisti iedzīvotāju apmācībā rīcībai krīzes situācijās un sabiedrības spēju pašorganizēties.
51. Pēc pašvaldību un valsts iestāžu aicinājuma NVO iesaistās darbības nepārtrauktības plānu izspēlēs, lai nodrošinātu kritisko pakalpojumu nepārtrauktību krīzes un kara laikā.

Privātā sektora iesaiste

52. Lai nodrošinātu sabiedrībai kritiskās funkcijas un pakalpojumus, mobilizācijas uzdevumu izpildi un valsts ekonomikas kopēju un pēc iespējas nepārtrauktu darbību, privātajam sektoram ir jāturpina strādāt arī valsts apdraudējuma laikā.
53. Kritiskās infrastruktūras un kritiskās finanšu infrastruktūras komersantu uzdevums ir izstrādāt darbības nepārtrauktības plānus, regulāri testēt tos mācībās un nodrošināt kritisko pamatpakalpojumu un preču pieejamību krīzes situācijās un valsts apdraudējuma laikā.
54. Privātā sektora iestādēs, kas sniedz kritiskos pakalpojumus, un valsts pārvaldes iestādēs tiek veidotas brīvprātīgas Zemessardzes vienības no iestādē strādājošā personāla, lai atbalstītu iestādes darbības un kritisko pakalpojumu nepārtrauktību krīzes un konflikta gadījumā.
55. Komersanti, kuriem ir pienākums izstrādāt darbības nepārtrauktības plānus, paredz savā darbībā pasākumus un rīcību valsts apdraudējuma gadījumā, tostarp izvērtējot piegāžu drošības un nedraudzīgo valstu ietekmes riskus, kā arī nodrošina personāla apmācību un regulāri organizē krīzes mācības.

Pašvaldību iesaiste

56. Katrai pašvaldībai ir uzdevumi valsts apdraudējuma gadījumā, lai turpinātu sabiedrībai kritisko funkciju izpildi un atbalstītu NBS. Šie uzdevumi tiek atspoguļoti Civilās aizsardzības plānā un regulāri tiek testēti mācībās.
57. Svarīga ir pašvaldību aktīva un patstāvīga iesaiste savu iedzīvotāju pilsoniskās aktivitātes un rīcības gatavības kultūras attīstībā.
58. Pašvaldības sadarbībā ar atbildīgajām valsts pārvaldes institūcijām veicina civilās aizsardzības patvertņu izveidi un uzturēšanu, kā arī brīvprātīgo civilās aizsardzības formējumu izveidi.

Valsts pārvaldes iestāžu iesaiste

59. Lai nodrošinātu valdības darba nepārtrauktību, Ministru kabinets uzņemas līderību kara laikā, vadot valsti un konsolidējot resursus un uzdevumus.
60. Katrai nozarei un valsts pārvaldes iestādei ir sava loma un pienākumi kara laikā. Valsts pārvaldes iestāžu uzdevums ir nodrošināt valsts kritisko funkciju un pakalpojumu nepārtrauktību kara laikā. Ministrijas un to padotības iestādes definē pienākumus valsts un sabiedrības noturības stiprināšanā, izstrādā trauksmes reaģēšanas un darbības nepārtrauktības plānus, nodrošina kritiskā personāla regulāru apmācību rīcībai valsts apdraudējumā gadījumā.
61. Viens no sabiedrības rīcības gatavības un noturības priekšnoteikumiem ir funkcionējoša civilās aizsardzības sistēma ar efektīvu sabiedrības apziņošanu un iedzīvotāju aizsardzības pasākumiem.
62. Lai veicinātu izpratni par valsts pārvaldes institūciju lomu un rīcību valsts apdraudējuma gadījumā, nepieciešams turpināt visaptverošu mācību organizēšanu, iesaistot visas valsts institūcijas, pašvaldības, komersantus un NVO.

Informācijas telpas aizsardzība

63. Informācijas telpas aizsardzības mērķis ir veicināt Latvijas valsts pārvaldes un sabiedrības noturību pret dažādām manipulācijām, tostarp dezinformāciju un informācijas ietekmēšanas operācijām. Lai nodrošinātu sabiedrības psiholoģisko noturību krīzes situācijās, ir jāveicina sabiedrības izpratne par valsts apdraudējumu un potenciālā agresora nodomiem.
64. Svarīga ir gan valsts pārvaldes institūciju komunikācijas spēja, gan mediju sagatavotības celšana. Aizsardzības ministrija pilnveido komunikācijas plānus, veicot kopīgas mācības ar citām valsts pārvaldes institūcijām, kā arī iesaistot tajās mediju pārstāvjus, un nodrošina krīzes komunikāciju valsts militāra apdraudējuma gadījumā.
65. Lai nepieļautu naidīgas un rīcībspēju graužošanas informācijas izplatīšanos, valsts pārvaldes institūcijām sadarbībā ar NVO un pilsonisko sabiedrību ir jānodrošina sadarbības formāti informācijas telpas aizsardzībai. Ukrainas piemērs apliecina, ka aktīva sabiedrības līdzdalība un pašorganizēšanās, izmantojot tehnoloģijas, spēj sekmīgi apkarot Krievijas propagandu, informācijas operācijas un psiholoģiskās operācijas.
66. Par informācijas telpas aizsardzību atbildīgajām institūcijām ir jānodrošina vienota pieeja, kā izglītot sabiedrību par informācijas telpas apdraudējumiem.

Kiberdrošība un kiberaizsardzība

67. Latvijas kiberdrošības un kiberaizsardzības politikas mērķis ir stiprināt Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu, e-pakalpojumu, finanšu pakalpojumu un elektronisko sakaru tīklu noturību, mazinot potenciālās ievainojamības un nodrošināt, ka tie turpina funkcionēt ne tikai miera, bet arī krīzes un kara apstākļos.
68. Ir jānodrošina informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūra ar atbilstošu kiberdrošības aizsardzības līmeni, tai skaitā jāizstrādā un jānodrošina rezerves risinājumi, kas attiecināmi gan uz valsts, gan privāto sektoru. Gadījumos, ja tiek bojāts elektronisko sakaru ārējais perimetrs, ir jānodrošina vienotā valsts interneta apmaiņas punkta izmantošana visā valsts teritorijā.
69. Svarīga ir Latvijas kiberaizsardzības spēju stiprināšana, tai skaitā, aktīvās kiberaizsardzības pilnveide, specializēta NBS personāla palielināšana visos līmeņos, un Zemessardzes Kiberaizsardzības vienības kapacitātes celšana.

Aizsardzības industrijas noturība un attīstība

70. Aizsardzības industrijas noturība, attīstība un spēja funkcionēt krīzes un kara laikā ir viens no veiksmīgas valsts aizsardzības priekšnoteikumiem.
71. Svarīgi ir turpināt nacionālās aizsardzības industrijas atbalsta politiku, lai sekmētu NBS uzdevumu izpildei nepieciešamo materiāltehnisko līdzekļu un pakalpojumu piegādes drošību un paplašinātu NBS vajadzībām atbilstošo mobilizācijas resursu bāzi. Prioritārās jomas ir bruņojums, NBS atbalsta un kaujas tehnikas uzturēšana, karavīru individuālā ekipējuma sistēmas, kā arī informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.
72. Ir būtiski stiprināt valsts lomu jomās, kas ir stratēģiski svarīgas NBS uzdevumu izpildei, tostarp, pilnveidojot tiesisko ietvaru un uzsākot stratēģisko partnerību tādās nodrošinājuma jomās kā munīcijas ražošana, transportlīdzekļu uzturēšana, papildus nodrošinot mērķtiecīgu stratēģisko partneru sagatavošanu nepārtrauktam darbam valsts apdraudējuma laikā. Valstij var nākties uzņemties riskus, ko nevar vai negrib privātais sektors.
73. Ir nepieciešams sekmēt Latvijas industrijas iekļaušanos NBS spēju attīstības projektu piegādes ķēdē, tādējādi paplašinot ar aizsardzību saistīto industriālo bāzi un zināšanu pārnēsi. Lai to realizētu, ir nepieciešams īstenot aizsardzības industrijas atbalsta pasākumus sadarbībā ar NVO, kā arī apzināt nacionālās industrijas kapacitāti un interesi iesaistīties aizsardzības spēju nodrošināšanā (industrijas kartēšana).
74. NBS kaujas uzdevumu izpildi sekmē jauno tehnoloģiju ar militāru vai divējādu pielietojamību attīstība. Vienlaikus Latvijas konkurētspējas palielināšanai un lielākas ekonomiskās drošības veicināšanai ir nepieciešams paplašināt aizsardzības inovāciju ekosistēmu un sekmēt to eksportspēju.

4. ATTURĒŠANA UN AIZSARDZĪBA

75. Lai atturētu pretinieku no nodoma veikt uzbrukumu Latvijas teritorijai un tādējādi izvairītos no kara, Latvija kopā ar sabiedrotajiem uztur un attīsta kaujas spējas, demonstrējot apņemšanos un gatavību aizsargāt Latviju pret jebkura veida apdraudējumu.
76. Latvijas atturēšanas un aizsardzības pamatu veido NBS militārās spējas un to izmantošanas stratēģija, NATO kolektīvās aizsardzības mehānismi un stratēģiskās partnerības divpusējā un daudzpusējā līmenī.
77. Latvijas aizsardzības plānošanā tiek integrēta Ukrainas cīņā pret Krieviju gūtā pieredze.

Nacionālie uzdevumi un NBS attīstība

78. NBS uzdevums ir nodrošināt valsts teritorijas un civiliedzīvotāju aizsardzību no pirmā centimetra, liedzot ienaidnieka iespējas virzīties un nostiprināties Latvijas teritorijā, izmantojot visus nepieciešamos un pieejamos līdzekļus.
79. NBS kaujas spējas veido profesionālā dienesta vienības, Zemessardze jeb teritoriālie spēki, valsts aizsardzības dienests, aktīvā rezerve un vispārējā rezerve. NBS attīstība ir vērsta uz vienību mobilitāti kopā ar uguns jaudu, izdzīvošanas spēju, komandvadības un apgādes decentralizāciju, savstarpējo integrāciju un savietojamību ar sabiedroto spēkiem, tehnoloģisko attīstību un noturību pret elektronisko karadarbību.
80. NBS attīsta spējas, palielinot ugunsjaudu un distances, kas pretiniekam liedz brīvi darboties gaisā, jūrā un uz zemes. Vienlaikus NBS turpina attīstīt pretgaisa aizsardzības, krasta aizsardzības un tālās darbības raķešu artilērijas un bezpilota lidaparātu spējas, kā arī ieviest bruņojumā kājnieku kaujas platformas. Tāpat arī NBS attīsta kaujas nodrošinājuma un atbalstošās funkcijas, veidojot krājumus un attīstot medicīnas spēju, un loģistikas funkcijas.
81. NBS vienības demonstrē augstu kaujas gatavību un reaģē uz dažādiem drošības izaicinājumiem, kā ar sniedz nepieciešamo atbalstu civilajām institūcijām.
82. Nepieciešams investēt un attīstīt skaitliski ievērojami lielāku kaujas spējīgu armiju. Valsts aizsardzības dienesta ieviešana nodrošinās personālsastāvu NBS prioritāro spēju attīstībai, personālsastāva pieaugumu, kā arī apmācītus rezerves karavīrus augstas un vispārējās gatavības rezerves vienībām, ilgtermiņā veicinot NBS strukturālu transformāciju.
83. NBS, valsts drošības iestāžu un citu atbildīgo institūciju savlaicīga spēja identificēt, dokumentēt un pierādīt pret valsti īstenotās hibrīdkara aktivitātes ir efektīvas rīcības priekšnoteikums. Hibrīdapdraudējuma gadījumā Latvijas valstiskuma saglabāšanai un tālākas eskalācijas novēršanai izšķiroša ir valsts pārvaldes institūciju rīcībspēja un sadarbība, ātra reaģēšana un starptautiskais atbalsts.
84. Ņemot vērā ģeogrāfiskos un loģistikas ierobežojumus, pēkšņa un negaidīta apdraudējuma gadījumā NBS kopā ar Latvijā izvietotajiem sabiedroto spēkiem ir jābūt spējīgiem aizsargāt Latvijas teritoriju un civiliedzīvotājus ar visiem to rīcībā esošajiem resursiem līdz sabiedroto pastiprinājuma saņemšanai, ja tas nav noticis līdz uzbrukumam. Līdz ar sabiedroto pastiprinājumu pēkšņa un negaidīta uzbrukuma gadījumā, kā arī reģionāla apdraudējuma un eskalācijas gadījumā NBS valsts aizsardzību īsteno kopīgi ar NATO augstāko militāro vadību, nodrošinot gan sabiedroto spēku uzņemšanu, gan valsts aizsardzības uzdevumu izpildi saskaņā ar nacionālajiem un NATO aizsardzības plāniem līdz apdraudējuma pilnīgai novēršanai.

85. Lai uzturētu augstu NBS kaujas gatavību, pastāvīgi tiek organizētas dažāda līmeņa militārās mācības. Vismaz reizi četros gados tiek organizētas NBS mācības "NAMEJS", kurās ir iesaistīts viss NBS personālsastāvs un veikta materiāltehnisko līdzekļu mobilizācija, tai skaitā iesaistot privāto sektoru un civilās aizsardzības sistēmu. Mācības tiek organizētas arī ārpus militārajiem poligoniem, tostarp katras vienības atbildības reģionos. Militāro mācību ciklā tiek integrētas NBS vienību kaujas gatavības pārbaudes.
86. Lai nodrošinātu NBS ilgstošu noturību militāra konflikta gadījumā, svarīga ir stratēģisko rezervju veidošana tādās prioritārās jomās kā pārtika, degviela un munīcija. Primāri nepieciešams pārtikas un degvielas rezervju veidošanu organizēt stratēģisko partnerību ietvaros, kā arī lielajos iepirkumos obligāti iekļaut piegādes drošības principus, piegādes kapacitāti koncentrējot Latvijas robežās un mazāk paļaujoties uz pārrobežu piegādēm, kas jo īpaši būtiski ir kara pirmajās dienās.
87. Munīcijas krājumu palielināšana tiek veikta sistemātiski, NBS katru gadu plānojot noteiktu finansējuma apjomu.
88. Degvielas rezerves tiek nodrošinātas gan pērkot rezervju uzglabāšanas pakalpojumu no komersantiem, gan veidojot NBS krājumus apjomā, kam noteiktā laika periodā ir iespējams nodrošināt apriti, lai saglabātu kvalitātes prasības.
89. Pārtikas krājumi tiek veidoti, pērkot pārtikas rezervju uzglabāšanas pakalpojumu no komersantiem, kam ir nepieciešamā pārtikas uzglabāšanas infrastruktūra un kas var nodrošināt tās pastāvīgu apriti, kā arī nodrošinot savas rezerves.
90. Katru gadu NBS aktualizē Mobilizācijas plānu, identificējot iztrūkstošās spēju vajadzības un resursus, kurus mobilizācijas gadījumā, lai pildītu NBS uzdevumus, jāpārņem no civilā sektora. Tāpat NBS un sabiedroto vajadzībām kara laikā nepieciešams pārņemt teritorijas un īpašumus, lai nodrošinātu vienību apmācību, spēku integrāciju, uzturēšanu un manevru veikšanu. Būtiski ir savlaicīgi identificēt trūkstošos resursus un izsniegt mobilizācijas pieprasījumus.
91. Latvijas ārējās robežas inženiertehniskā pilnveidošana ar fiziskiem un tehnoloģiskiem risinājumiem atbilstoši pretinieka potenciālajam apdraudējumam ir svarīgs pasākumu kopums valsts iekšējās un ārējās drošības stiprināšanai. NBS sadarbībā ar Valsts robežsardzi un valsts drošības iestādēm attīsta un trenē sadarbības plānus un mehānismus hibrīdo un konvencionālo draudu scenārijiem.

NATO kolektīvā aizsardzība

92. Latvijas aizsardzība tiek attīstīta NATO kolektīvās aizsardzības ietvaros, kas ir spēcīgākais ienaidnieka atturēšanas instruments. NATO ir kodolalianse, kas sniedz kodolatturēšanas lietussargu visām organizācijas dalībvalstīm. Latvija nodrošina savu lomu šīs nozīmīgās misijas sekmēšanā. Alianses lielākais spēks ir tās sabiedroto vienotība, politiskā griba, militārās spējas un resursi visas NATO teritorijas un iedzīvotāju aizsardzībai.
93. Lai atturētu ienaidnieku no uzbrukuma Latvijai un nodrošinātu aizsardzību no pirmā centimetra, svarīga ir attīstīta un praktiski ieviesta NATO "priekšējās aizsardzības" stratēģija. Tas nozīmē lielāku NATO militāro klātbūtni Latvijā vismaz brigādes līmenī ar izvietotām materiālajām rezervēm, kas papildināta ar gaisa un jūras komponentu spējam. Izšķiroša ir sabiedroto klātbūtnes pastiprināšana ar iezīmētiem papildspēkiem, kaujas spējīgiem NATO komandvadības elementiem Latvijā, īstenojamiem aizsardzības plāniem, un politiskajām pilnvarām šo spēku un militāro štābu tūlītējai iesaistei Latvijas aizsardzībā militāras agresijas gadījumā.

94. Daudznacionālās divīzijas “Ziemeļi” štābs ir NATO militārās komandvadības struktūra Latvijā, kas sadarbībā ar NBS veiks valsts aizsardzības operācijas, integrējot nacionālos un sabiedroto spēkus un īstenojot gan nacionālās, gan kolektīvās aizsardzības uzdevumus. Divīzija tiek attīstīta un trenēta kā kaujas spējīga vienība ar nepieciešamajām atbalsta spējām, sekmējot sabiedroto valstu pieaugošu ieguldījumu ar personālu un spējām.
95. NBS ir daļa no NATO kolektīvās aizsardzības spēku struktūras. NBS militārās spējas un vienības iekļaujas NATO plānos reģiona aizsardzībai un dažādu spēku veidu militāro aktivitāšu īstenošanā.
96. Lai atturētu ienaidnieka agresiju, trenētu aizsardzības plānu izpildi un veicinātu spēku savietojamību, svarīga ir NATO militāro aktivitāšu pastiprināšana jau miera laikā. Tas ietver regulāras dažāda apjoma mācības visā NATO teritorijā. Reizi četros gados tiks vingrināta plaša mēroga spēku izvērsšana Latvijas teritorijā, lai trenētu un pārbaudītu gatavību spēku uzņemšanai, izvērsšanai, integrācijai un operāciju izpildei.

Stratēģiskās partnerības

97. Atturēšanas un aizsardzības pasākumu stiprināšanā būtisks nosacījums ir spēcīgu stratēģisko partnerību veidošana kā papildinošs un konvencionālās aizsardzības potenciālu palielinošs pasākumu kopums, kas atbalsta NATO kolektīvās aizsardzības uzdevumus.
98. Kritiski svarīga ir stratēģiskās partnerības ar ASV nostiprināšana un padziļināšana. Latvijas interesēs ir nodrošināt ASV politisko gribu un savlaicīgu militāro gatavību gan kolektīvās aizsardzības, gan divpusējās sadarbības ietvaros iesaistīties Latvijas aizsardzībā. Nozīmīga ir pastāvīga ASV militārā klātbūtne Latvijā ar tādām vienībām, militārām spējām, ekipējumu un rezervju krājumiem, kas papildina NBS spējas un ir integrēta Latvijas aizsardzības plānos, konflikta situācijās nodrošinot spēju nekavējoties iesaistīties Latvijas aizsardzības operāciju īstenošanā.
99. Būtiska ir politiskā un militārā sadarbība ar Kanādu, sekmējot NATO sabiedroto brigādes līmeņa vienības izveidi Latvijā, ilgtermiņā panākot pilnvērtīgas kaujas brigādes funkcionēšanu Latvijā, kas ir spējīga bez iepriekšēja brīdinājuma iesaistīties Latvijas aizsardzībā kopā ar NBS. Kopīgi ieguldījumi ar Kanādu gan NATO brigādes, gan tai nepieciešamās infrastruktūras, vajadzīgo krājumu izveidē ir priekšnoteikums kolektīvo saistību izpildei.
100. Baltijas valstu aizsardzības sadarbības padziļināšana un integrācija ir priekšnoteikums efektīvākai rīcībai reģiona aizsardzībā. Spēja sniegt atbalstu un veikt koordinētas aizsardzības operācijas pēkšņa uzbrukuma gadījumā ir kritisks kolektīvo aizsardzības pasākumu papildinošs elements. Kopīgi plāni un rīcības modeļi savstarpējam atbalstam, kā arī kopīgi centieni Baltijas valstu militāro spēju attīstībā ir svarīgi tālākās Baltijas valstu sadarbības padziļināšanas virzieni.
101. Reģionāla pieeja drošībai kļūst arvien nozīmīgāka apdraudējuma rakstura dēļ, kad izšķirošs ir reaģēšanas laiks un ātri pieejami resursi. Tādējādi reģionālās sadarbības stiprināšana kļūst par stratēģisku nepieciešamību. Latvijai ir būtiski nodrošināt, ka Baltijas reģiona aizsardzība tiek stiprināta un savstarpēji integrēta ar visām Baltijas jūras reģiona valstīm, tādējādi neļaujot pretiniekam gūt militāro pārkumu.
102. Arvien būtiskāku lomu reģiona aizsardzībā ieņem Dānija, kas ir viena no daudznacionālā divīzijas “Ziemeļi” štāba ietvarvalstīm un nodrošina ievērojamu militāro klātbūtni Latvijā. Sadarbībā ar Dāniju un iesaistot citas sabiedrotās valstis tiks attīstīta kaujas spējīga divīzija.

103. Līdz ar Somijas pievienošanos NATO, kā arī gaidāmo Zviedrijas pievienošanos Latvijas interesēs ir šo valstu lielāka iesaiste Baltijas reģiona aizsardzībā, militārā klātbūtne Latvijā caur dažādām daudznacionālajām militārajām struktūrām, kā arī NATO komandvadības elementu izvietošana abās valstīs.
104. Svarīgi ir nostiprināt Apvienoto reaģēšanas spēku formātu, kur vadošā loma ir Apvienotajai Karalistei. Svarīgi ir investēt šo spēku kopējā attīstībā un gatavībā aizsardzības pasākumiem to atbildībā esošajā reģionā. Tas kalpos kā papildinošs un iekļaujošs pasākumu kopums NATO rīcībai, vienlaikus nodrošinot šī formāta elastību un ātras rīcības iespējas, mazinot laika un ģeogrāfijas izaicinājumus Baltijas valstīs.
105. Nostiprinot reģionālo sadarbību kā daļu no atturēšanas un aizsardzības pasākumu kopuma, svarīga ir sadarbības attīstīšana ar Poliju, kas ir būtisks starptautiskais partneris ar augošu militāro potenciālu un spēju nostiprināt reģiona drošību.
106. Stratēģiskās partnerības, kas balstītas uz kopīgu izpratni, vērtībām un mērķiem, dod būtisku papildinājumu Latvijas atturēšanas un aizsardzības potenciālam un ir nozīmīgs ietvars praktiskās sadarbības attīstīšanai arī citās jomās, piemēram, ekonomikā, industriju sadarbībā un dažādu kopīgu politisko iniciatīvu īstenošanā.

Ieguldījums starptautiskajā drošībā

107. Latvijas drošība ir tiešā veidā atkarīga no likumā balstītas starptautiskās kārtības saglabāšanās. Latvija ieguldās šīs sistēmas uzturēšanā un solidaritātes nodrošināšanā saviem sabiedrotajiem, kā arī globālās drošības veicināšanā.
108. Latvija kā Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (turpmāk – EDSO), NATO un ES dalībvalsts aktīvi iesaistās esošās starptautiskās kārtības uzturēšanā un pilnveidošanā. Latvijas saistību uzturēšana un jaunu iespēju attīstīšana šajās starptautiskajās organizācijās ir viens no drošību stiprinošiem darba virzieniem.
109. ES ir svarīga nozīme kopējā Eiropas drošības potenciāla veidošanā un attīstīšanā, Eiropas līmeņa instrumentu izmantošanā kopējās drošības stiprināšanai. Latvijas interesēs ir sabalansēta un reālos resursos balstīta ES drošības un aizsardzības pīlāra attīstība, kas kopumā palielina ES dalībvalstu militāro spēju apjomu un to pieejamību kolektīvās aizsardzības vajadzībām. ES instrumenti un struktūras ir jāattīsta papildinoši un nekonkurējoši ar NATO. Svarīga ir ES ekonomiskā kapitāla ieguldīšana vienlīdzīgi visās dalībvalstīs ar mērķi attīstīt militāro industriju un mazināt kopējo ES spēju iztrūkumu, atbalstot risinājumus, kas sekmē piegāžu ķēžu drošību un spēju nodrošināt uzņēmumu spēju funkcionēt krīzes apstākļos.
110. ES ir būtiska nozīme dažādu reģionu drošības stiprināšanā, tāpēc svarīga ir līdzsvarota ES partnerību politikas attīstība, kas ir vērsta uz Eiropas pierobežas reģionu drošību, stabilitāti un attīstību, prioritizējot Austrumu partnerības valstis.
111. Papildu ieguldījumu Latvijas drošības un aizsardzības stiprināšanā sniedz ES investīcijas dažādos nemilitārajos instrumentos, kas veicina sabiedrības noturību, pievēršoties dezinformācijas un stratēģiskās komunikācijas jautājumiem, kā arī mazina naidīgu aktoru iespējas ietekmēt politiskos procesus ES un tās dalībvalstīs. Svarīga ir visu ES instrumentu un struktūru sinerģija un iesaiste hibrīdapdraudējumu novēršanā.
112. Latvijas interesēs ir globālās drošības stabilitāte, par ko ir jāuzņemas arī nacionāla atbildība, investējot resursus šī mērķa sasniegšanā. Latvijas ieguldījums globālajā drošībā ir cieši saistīts gan ar kolektīvās aizsardzības saistību uzticamību, gan ar kopējās esošās

starptautiskās kārtības saglabāšanu. Tieši tāpēc būtisks ir turpmākais Latvijas ieguldījums starptautiskajās misijās, operācijās un ātrās reaģēšanas spēkos, stiprinot Eiropas ārējo drošību un starptautisko organizāciju rīcībspēju.

113. Dalība starptautiskajās militārajās operācijās, misijās un ātrās reaģēšanas spēkos sekmē NBS attīstību un pilnveido NBS pieredzi, vienību kaujas gatavību un uzlabo militāro savietojamību ar sabiedroto valstu bruņotajiem spēkiem. NBS iesaistes apjomu nosaka Latvijas aizsardzības operacionālās vajadzības.
114. Nozīmīga daļa no pašreiz pastāvošās starptautisko regulējumu kārtības ir EDSO ietvaros apstiprinātie bruņojuma kontroles mehānismi. Esošajos līgumos iekļautie savstarpējās uzticamības veicināšanas principi pēc to mērķa un būtības vēl joprojām ir aktuāli, tomēr to efektivitāte un ietekme uz kopējo drošību ir tieši atkarīga no visu iesaistīto vēlmes tos ievērot.
115. Latvijas interesēs ir saglabāt esošo drošības arhitektūru, tai skaitā līdz šim izstrādātos uzticamību veicinošos pasākumus bruņojuma kontroles jomā, paralēli novēršot mēģinājumus ar bruņojuma kontroles mehānismiem mazināt Latvijas aizsardzības spēju attīstību un ierobežot valsts aizsardzības pasākumu īstenošanu.
116. Latvijas drošības interesēs ir nepieļaut Krievijas uzvaru karā pret Ukrainu, tāpēc svarīgi ir Ukrainu atbalstīt politiski un militāri. Latvija nākotnē redz Ukrainu kā ES un NATO dalībvalsti un ciešu Latvijas sabiedroto. Īpaši svarīga būs pastāvīga rietumvalstu vienotība, nodrošinot Ukrainai nepieciešamo atbalstu.
117. Rietumvalstu gadiem īstenotā Krievijas samierināšanas politika ir cietusi neveiksmi. Vienīgais ceļš rietumvalstu nākotnes attiecībām ar Krieviju ir iegrožošanas politikas īstenošana.

5. VALSTS AIZSARDZĪBAS RESURSI

Finanšu resursi

118. Lai sasniegtu noteiktos mērķus, tostarp ieviestu valsts aizsardzības dienestu, attīstītu NBS rezervi, kā arī nodrošinātu visas aizsardzības resora struktūras ar tām nepieciešamajiem ieročiem un citiem materiāltehniskajiem līdzekļiem, tiek palielināts finansējums valsts aizsardzībai. 2024. gadā valsts aizsardzības finansējumam tiks atvēlēti 2,4%, bet sākot ar 2025. gadu 2,5% no attiecīgajam gadam prognozētā IKP apjoma. 2027. gadā aizsardzības finansējumam sasniegs 3% no IKP.
119. Plānojot piešķirtā finansējuma izlietojumu, tiek ievēroti NATO noteiktie bruņoto spēku attīstību veicinošie standarti, ne vairāk kā 50% atvēlot personāla izdevumiem un ne mazāk kā 20% investīcijām militārās tehnikas un ieroču iegādei. Aizsardzībai piešķirtie finanšu resursi tiek izmantoti vienīgi valsts aizsardzības nodrošināšanai.
120. Lai nodrošinātu visaptverošas valsts aizsardzības funkcionētspēju, visas institūcijas to finanšu plānošanā paredz resursus koncepcijā definēto uzdevumu izpildei.
121. Aizsardzības industrijas attīstības un noturības veicināšanai tiek nodrošināta finansējuma pieejamība valsts lomas stiprināšanai un stratēģiskās partnerības ietvara izveidošanai.

Personāla resursi

122. NBS kara laika apjomam jāsasniedz 61 000 karavīri, ko veido 31 000 karavīru miera laika struktūra un 30 000 vispārējās rezerves karavīru.
123. Valsts aizsardzības dienests atbalstīs rīcības gatavības kultūru, kurā ikviens vīrietis, un brīvprātīgā kārtā arī sievietes, vecumā no 18 līdz 27 gadiem dienestā būs ieguvis militāras pamatiemaņas, tādējādi veicinot pozitīvu ilgtermiņa ietekmi uz valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu. Lai motivētu jauniešus valsts aizsardzības dienestu pildīt brīvprātīgi, jāvērtē iespējas piešķirt papildu finanšu līdzekļus budžeta studiju vietu vai stipendiju nodrošināšanai.
124. Valsts aizsardzības dienesta ieviešanai būs nepieciešamas investīcijas infrastruktūras attīstībā, kaujas tehnikas nodrošinājumā, individuālajā un kolektīvajā ekipējumā, kā arī komandējošā sastāva pieaugums.
125. Valsts aizsardzības dienestu pabeigušie tiek iekļauti NBS rezerves sistēmā, sākotnēji kā augstas gatavības rezerves karavīri, vēlāk kā vispārējās rezerves karavīri. Ar valsts aizsardzības dienesta palīdzību tiks stiprināts arī NBS jaunākais komandējošais sastāvs, dienesta laikā sagatavojot rezerves instruktorus un virsniekus.
126. Jāpilnveido rezerves karavīru kaujas spēju uzturēšanas sistēma, nosakot, ka visiem rezerves karavīriem ir jābūt piesaistītiem NBS struktūrai. NBS īsteno rezerves karavīru apmācību reizi gadā.
127. Izšķirīga loma Latvijas valsts teritoriālajā aizsardzībā ir Zemessardzei. Dienests Zemessardzē ir goda lieta, kam jāklūst par sabiedrības ikdienas pašsaprotamu sastāvdaļu.

Infrastruktūra

128. Lai nodrošinātu pilnvērtīgu NBS spēju attīstību un uzņemošās valsts atbalstu, veicinot sabiedroto apmācību sistēmu uzlabojumu, prioritāri tiks nodrošināta nepieciešamās infrastruktūras izbūve, attīstot noliktavu tīklus, pilnveidojot esošo mācību infrastruktūru, apmācību poligonus un šautuves, kā arī palielinot izmitināšanas kapacitāti.

129. Katram krājumu veidam (munīcija, degviela, pārtika) paralēli rezervju iegāžu plānošanai tiek paredzēta atbilstošas infrastruktūras izbūve – munīcijas noliktavas, degvielas krātuves, pārtikas uzglabāšanas noliktavas. Krājumu veidošana ir sistēmiska ilgtermiņā, regulāri paredzot finanšu līdzekļus to papildināšanai, līdz tiek sasniegts NBS kara laika uzdevumu izpildei nepieciešamais materiālu apjoms. Vienlaikus ar stratēģisko rezervju veidošanu tiek attīstīta nepieciešamā noliktavu infrastruktūra to uzglabāšanai.
130. Pakāpeniski tiks attīstīta Zemessardzes bataljonu infrastruktūra, lai nodrošinātu un decentralizētu NBS uzdevumu izpildi un apgādi.

NOSLĒGUMA UZDEVUMI

131. Aizsardzības budžets tiks plānots atbilstoši Ministru kabineta atbalstītajam pakāpeniskam aizsardzības budžeta palielinājumam. Politiskā ambīcija paredz, ka, sākot ar 2027. gadu, aizsardzības budžetam jāsasniedz 3 % no prognozētā IKP apjoma. Aizsardzības ministrija Valsts aizsardzības koncepciju īstenošai tai piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.
132. Šī koncepcija un uz tās balstītais NBS attīstības plāns ir pamats vidēja un ilgtermiņa plānošanas dokumentu izstrādei, tostarp aizsardzības ministra izdotajām vadlīnijām valsts aizsardzības sistēmas attīstībai un nākamā gada budžeta plānošanai. NBS attīstības plānošanas process nodrošina koncepcijas īstenošanas pēctecību. Šī procesa ietvaros ir būtiski identificēt kritiskās NBS spējas valsts aizsardzības pamatuzdevumu izpildei.
133. Aizsardzības ministrs, pamatojoties uz koncepciju, izdod vadlīnijas NBS komandierim par galvenajiem principiem Valsts aizsardzības operatīvajam plānam.
134. Valsts aizsardzība ir ne vien valsts varas un pārvaldes institūciju, tai skaitā, pašvaldību, bet arī katra indivīda atbildība, kas tiek īstenošana caur iesaisti valsts aizsardzībā atbilstoši Valsts aizsardzības koncepcijā definētajiem darbības virzieniem un pasākumiem.
135. Valsts aizsardzības koncepcijas ieviešanu nodrošina valsts varas un pārvaldes institūcijas, pašvaldības, kā arī ikviena fiziskā un juridiskā persona atbilstoši savai kompetencei un normatīvajos aktos noteiktajiem uzdevumiem.
136. Valsts aizsardzības koncepcijas ieviešana, tostarp notiek caur regulārām dažāda līmeņa izspēlēm, mācībām un praktiskiem vingrinājumiem valdības, atsevišķu ministriju, pašvaldību, privātā un nevalstiskā sektora līmenī, lai celtu rīcības gatavības kultūru, izstrādātu un pārbaudītu krīzes vadības algoritmus.
137. Saskaņā ar Nacionālās drošības likumu Saeima Valsts aizsardzības koncepciju apstiprina ne retāk kā reizi katrā sasaukumā līdz savas darbības otrā gada 1. oktobrim. Reagējot uz ģeopolitiskās situācijas izaicinājumiem, šī koncepcija ir izstrādāta un apstiprināta paātrinātā kārtībā.

Aizsardzības ministrs

Andris Sprūds